

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 27. september 2005
Kontor: Lovteknikkontoret
Sagsnr.: 2005-775-0005
Dok.: IHT40215

OVERSIGT

over

høringsvar vedrørende Europa-Kommissionens grønbog om arv og testamente (Kom(2005) 65 endelig udgave)

1. Baggrund

Kommissionen har fremlagt en grønbog om arv og testamente (KOM(2005) 65 endelig udgave). Justitsministeriet sendte den 7. juli 2005 et grundnotat om grønbogen til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

2. Høring

Grønbogen har været sendt i høring hos:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret samt retterne i Århus, Odense, Aalborg og Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Familiærretsadvokater, Foreningen af autoriserede bobestyrere, Finansrådet, Forbrugerrådet, Forsikring & Pension, Foreningen af offentlige chefer i statsamterne og Københavns Overpræsidium, Foreningen af Statsamtænd, Statsamtet Bornholm, Statsamtet Frederiksborg, Statsamtet Fyn, Københavns Overpræsidium, Statsamtet København, Statsamtet Nordjylland, Statsamtet Ringkjøbing, Statsamtet Roskilde, Statsamtet Ribe, Statsamtet Storstrøm, Statsamtet Sønderjylland, Statsamtet Vejle, Statsamtet Vestsjælland, Statsamtet Viborg, Statsamtet Århus, Adoption & Samfund og Dansk Landbrug.

Følgende myndigheder og organisationer mv. har ikke afgivet høringsvar:

Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af offentlige chefer i statsamterne og Dansk Landbrug.

Følgende myndigheder og organisationer mv. har meddelt, at de ikke har bemærkninger til grønbogen:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret samt retterne i Århus, Odense, Aalborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Statsamtmand, Statsamtet Bornholm, Statsamtet Frederiksborg, Statsamtet Fyn, Statsamtet København, Statsamtet Nordjylland, Statsamtet Ringkjøbing, Statsamtet Roskilde, Statsamtet Ribe, Statsamtet Storstrøm, Statsamtet Sønderjylland, Statsamtet Vejle, Statsamtet Vestsjælland, Statsamtet Viborg, Statsamtet Århus, Københavns Overpræsidium, Forsikring & Pension og Finansrådet.

3. Generelle bemærkninger

Advokatrådet er positiv over for fælles europæiske regler om lovvalg, kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse i relation til arv og testamente. De væsentligste hensyn i denne relation må tages til arvelader, således at regelsættet i videst muligt omfang tilgodeser arvelader på bekostning af arvinger med hensyn til, hvilket regelsæt der skal anvendes ved testamentsoprettelse og ved arveladerens død.

Foreningen af Familieretsadvokater anfører, at der er et voksende behov for at være opmærksom på løsningen af problemer i dødsboer, der involverer internationale forhold, og at foreningens medlemmer som led i deres daglige rådgivning oftere end tidligere oplever tvister med internationalt tilsnit. Foreningen har endvidere anført, at de arve- og skifteretlige regler er komplicerede og meget forskellige fra land til land, og at der er et væsentligt behov for at beskytte svage parter.

Adoption & Samfund giver udtryk for, at fælles europæiske regler skal anerkende den status en adoption i Danmark medfører, og at der kan være til grund til at overveje fælleseuropæiske/internationale regler om genindtræden i den oprindelige arvefølge ved ophævelse af en adoption.

Forbrugerrådet har i sit høringsvar betonet nødvendigheden af en afklaring af behovet for en regulering på området.

4. Bemærkninger til og svar på grønbogens spørgsmål

Høringssvarene indeholder mere overordnede bemærkninger til de emner, der er behandlet i grønbogen, mens der ikke er blevet fremsat særskilte bemærkninger til de spørgsmål, der er stillet under de enkelte emner.

For så vidt angår grønbogens afsnit 2 om lovvalgsregler (spørgsmål 1-13), anfører **Advokatrådet** at udgangspunktet for lovvalget bør være afdødes domicil ved dødsfaldet. Arvelader bør endvidere gives mulighed for ved testamente at bestemme, at en anden stats lovgivning skal finde anvendelse. En sådan mulighed for arveladeren bør imidlertid være begrænset dels til anvendelse af medlemsstaternes lovgivning og dels til medlemsstater, som arvelader har tilknytning til enten ved, at medlemsstaten er arveladers tidligere domicilstat eller ved, at arvelader har de væsentligste aktiver i den pågældende medlemsstat.

Foreningen af Familieretsadvokater giver i deres høringssvar udtryk for tilsvarende betragtninger for så vidt angår spørgsmålet om arveladerens adgang til ved testamente at bestemme, at en anden stats lovgivning skal finde anvendelse. Som et tilknytningsmoment ved lovvalget nævner foreningen endvidere statsborgerskab.

Foreningen af autoriserede bobestyrere anfører, at lovvalgsreglerne om arvefordelingen hænger tæt sammen med reguleringen af ægtefællers formueforhold og de heraf afledede retsvirkninger med hensyn til testationskompetence og ægtefællebeskyttelsesregler mv. På denne baggrund finder foreningen, at det vil være ønskeligt - hvis det er muligt inden for de givne rammer - at foretage en kobling mellem de to regelsæt, så der skabes større klarhed ikke mindst som led i en forudgående professionel rådgivning om tilrettelæggelse af et generationsskifte, der rummer international-privatretlige elementer. Foreningen er sympatisk indstillet over for, at borgerne i medlemsstaterne inden for visse rammer skal have mulighed for selv at foretage et lovvalg. Det er imidlertid en forudsætning, at lovvalgsreglerne får en udformning, der også efter danske forhold må anses for rimelige.

I relation til grønbogens afsnit 3 om kompetenceregler (spørgsmål 14-24), anfører **Advokatrådet** at det af hensyn til forudsigelighed og gennemskuelighed for den enkelte, bør være én enkelt ret, der er kompetent. Som udgangspunkt bør det være den ret, hvor arvelader senest havde domicil. Advokatrådet anfører endvidere, at der kan gives mulighed for, at en arvelader ved testamente kan tillægge en anden medlemsstat kompetence i den situation, hvor arveladers væsentligste aktiver befinder sig i den pågældende medlemsstat, eller hvor arvelader tidligere har haft domicil i denne stat.

Foreningen af autoriserede bobestyrere er sympatisk indstillet over for, at borgerne i medlemsstaterne inden for visse rammer skal have mulighed for selv at træffe beslutning om skiftekompetencen. Det er imidlertid en forudsætning, at kompetencereglerne får en udformning, der også efter danske forhold må anses for rimelige.

For så vidt angår grønbogens afsnit 4 om anerkendelse og fuldbyrdelse (spørgsmål 25-32) giver **Advokatrådet** udtryk for, at regelsættet bør indeholde bestemmelser om anerkendelse af domme, kendelser, udpegelse af eksekutorer, testamenter og dokumenter udstedt af andre medlemsstater, f.eks. arvebevis. Ved anerkendelse af testamenter er det efter Advokatrådets opfattelse afgørende, at der til brug for anerkendelse i andre stater skabes et regelsæt, der sikrer en efterprøvelse af testamentets gyldighed i den medlemsstat, hvor testamentet er oprettet.

Foreningen af Familieretsadvokater anfører i sit høringssvar, at arveladeren ofte har et ønske om, at en bestemt eksekutor skal behandle eller deltage i behandlingen af boet. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis der skabes mulighed for, at arveladeren ved testamente kan bestemme, at en bestemt eksekutor skal medvirke ved bobehandlingen, selvom boet skiftes i et andet land, end det, hvor eksekutoren virker.

Det er efter **Advokatrådets** opfattelse afgørende, at et Europæisk Arvebevis som omhandlet i grønbogens afsnit 5 om bevis for arvingers status (spørgsmål 33-35), først bør kunne udstedes efter, at den kompetente myndighed har foretaget en prøvelse af arveforholdene. Arveforholdene bør fremgå af arvebeviset, og det skal fremgå, om arvingen er enearving eller medarving. Arvebeviset skal herefter udgøre arvingernes legitimation i relation til udlevering af aktivet, registrering af ejerrettigheder over aktivet eller salg af aktivet.

Adoption & Samfund har anført, at det kan overvejes, om et europæisk arvebevis kan anvendes til at sikre adoptivbarnet arveretligt over for adoptivforældrene i perioden, fra forældrene modtager barnet, og indtil adoptionsbevillingen udstedes. Herved vil barnets arveret kunne sikres, selvom en af adoptivforældrene afgår ved døden i denne periode.

I relation til Grønbogens afsnit 6 om registrering af testamenter (spørgsmål 36 og 37) anfører **Advokatrådet**, at den myndighed, der behandler afdødes bo, må have mulighed for at indhente oplysninger fra et centralt register eller et andet lands register med henblik på at få oplyst, om arveladeren har oprettet testamente.

Foreningen af Familieretsadvokater giver i deres høringssvar udtryk for støtte til registrering af testamenter i medlemsstaterne. Foreningen peger på, at der kan oprettes et centralt register, men at det muligvis vil være tilstrækkeligt med en central indgang til at spørge i de enkelte landes registre.

Foreningen af autoriserede bobestyrere hilser det velkomment, hvis harmoniseringsarbejdet munder ud i en forenkling af registrerings- og tegningspraksis i de respektive lande, for så vidt angår oprettelse af testamenter, notering af bobestyrerbehandling, tinglysning mv.